

כיתה
ה'

מתנות מגוונות ושמן כישרונות

הקדמה

"כשם שאין פרצופיהן שווין זה לזה, כך אין דעתן שווה זה לזה" (במדבר רבא, פנחס)
ההכרה בשונות בני האדם והיותם נבדלים זה מזה בדעותיהם, בכישוריהם, במראם החיצוני ובתנאי חייהם - חשובה להתנהלות חברתית מתוקנת.
ייחודיות הפרט ומעלתו כאדם השונה מזולתו מדגישים את הצורך בחינוך לסובלנות ולכבוד הדדי בתפיסת השונה.

רציונל

קבוצת הכיתה שבה מתרחשים תהליכים לימודיים וחברתיים הינה קבוצה הטרוגנית שחבריה שונים זה מזה בכישורונות, ביכולות וברצונות האישיים.
התלמידות בכיתה שואפות ליצור ולהתנסות באופנים שונים שיאפשרו להן לממש מגוון רחב של כישורים ויכולות ושיסייעו להן בגיבוש זהות עצמית נפרדת וייחודית.
היכולת של התלמידות המתבגרות לגבש לעצמן זהות ייחודית, המגובשת משלל כישוריהן ויכולותיהן, נובעת מהשיפור הניכר במסוגליות הקוגניטיביות וביכולת ההפשטה המאפיין את גיל ההתבגרות. חשוב לסייע להן לערוך היכרות עם מגוון כישוריהן ויכולותיהן ולספק להן הזדמנויות שונות לפתח אותן.

מטרות

- העלאת המודעות לכך שלכל אדם מגוון כישורונות ויכולות.
- בירור החשיבות שבהיכרות עם מגוון הכישורונות והיכולות של האדם והחשיבות שבפיתוחם.
- מתן הזדמנות לכל תלמידה לזהות כישורונות, יכולות ותחומי עניין מגוונים שהם חלק מהפוטנציאל האישי שלה.

מודל ההפעלה

מהלך לבחינת הצורך בפיתוח כישורונות ויכולות מגוונים בחיבור לתיאורית האינטליגנציות המרובות של גרדנר.

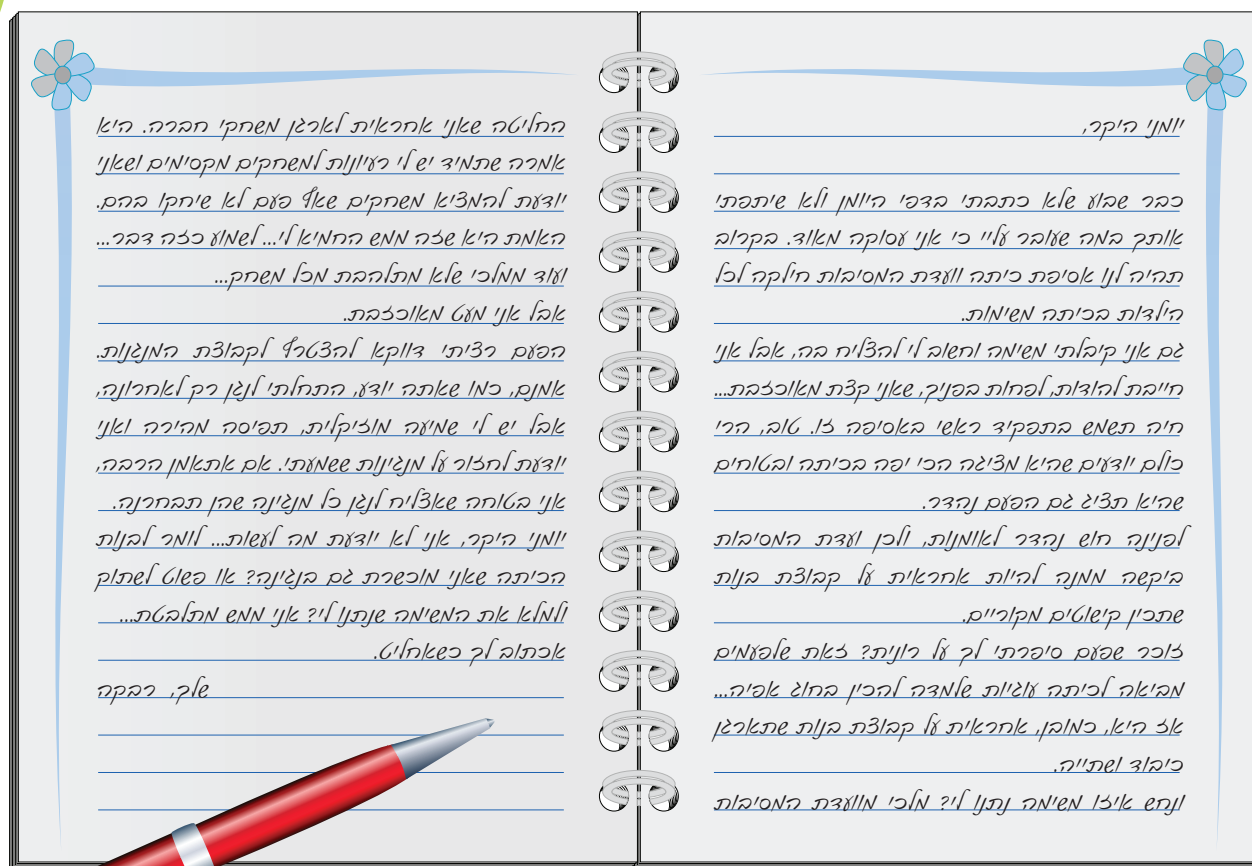
האינטליגנציה	במידה מועטה 1	במידה בינונית 2	במידה רבה 3	סה"כ נקודות
חילית	אני אוהבת לקרוא סיפורים			
חילית	אני מתנסחת בבהירות			
חילית	אני אוהבת לפתור תשבים			
חילית	אני אוהבת חשבון ומדעים			
חילית	אני אוהבת לפתור חידות היגיון			
חילית	אני אוהבת לתכנן צעד אחר צעד			
חילית	אני אוהבת משחקי מבוך			
חילית	אני אוהבת להרכיב כאלים			
חילית	אני מתמצאת גם במקומות חדשים			
חילית	אני אוהבת התעמלות			
חילית	אני אוהבת משחקי חצר			
חילית	אני נהנית לעסוק בכעילות מופנית כמו ריצה, קפיצה...			
חילית	אני חוזרת שירים רבים			
חילית	אני אוהבת לפזם מנגינות			
חילית	אני מצליחה לחזור על מקצבים שונים			
חילית	יש לי הרבה חברות בכתה ובשכונה			
חילית	אני נחשבת לילדה חברותית			
חילית	אני מעדיפה לבלות עם חברים			
חילית	אני יודעת היטב מהן היכולות שלי			
חילית	אני מצליחה לבטא את שאני מרגישה			
חילית	אני מעדיפה לבלות לבד			

יש לי עוד כישרון...

לפניכן קטע מתוך יומנה האישי של רבקה. רבקה הסכימה לשתף אותנו בדברים הבאים שכתבה:

שוחחו בעקבות הדברים שכתבה רבקה ביומנו:

- במה עסוקה רבקה בתקופה האחרונה?
- מה מרגישה רבקה לקראת אסיפת הכיתה המתקרבת? מדוע?
- אלו כישרונות שונים יש לבנות הכיתה המוזכרים ביומנה של רבקה?
- אלו כישרונות יש לרבקה?
- האם כשוועדת המסיבות חילקה משימות היא הביאה בחשבון את כישרונותיהן של הבנות השונות בכיתה? הביאו דוגמאות.
- במה מתלבטת רבקה? מדוע? מה אתן מציעות לה לעשות? מדוע?

אישי

השלימו את השאלון "מאתרים ומזהים יכולות וכישורים"

מאתרים ומזהים יכולות וכישורים

הקיפי בעיגול את האפשרות המשקפת את יכולותיך בתחום:

1. עונת המבחנים בעיצומה, אני:

- לומדת בהנאה ומצליחה.
- לומדת בחוסר חשק.
- מגלה חוסר עניין בלימוד.

2. חברה ביקשה ממני לסייע לה בהכנת שיר. אני:

- נענית בחיוב.
- מסרבת מסיבה כלשהי.

3. המשפחה נערכית לשמחה, כל אחד תורם את חלקו בהכנה בתחום האפייה. אני:

- מוצאת עניין רב.
- מוכנה לסייע.
- לא מוצאת עניין.

4. נדרשנו להכין תוכנית לאסיפת כיתה. אני:

- מגלה מעורבות רבה.
- מתעניינת.
- מגלה חוסר אכפתיות.

5. למדתי עם חברתי למבחן. אחי הקטנים הפריעו מספר פעמים. אני:

- התייחסתי בסלחנות.
- כעסתי בלבי והבלגתי.
- הוצאתי אותם בכעס מהחדר.

6. בכיתתנו נמסר שיעור טבע ביחידה לימודית מורכבת. אני:

- קולטת במהירות את החומר ומבינה.
- מנסה להיעזר בחברה להסבר נוסף.
- לא מבינה ומתייאשת.

7. כיתתנו נערכת לפרויקט קישוט קיר. אני:

- תורמת מכישרונותיי בתחום הציור.
- משתתפת ומתעניינת.
- אין לי מה לתרום בתחום.

מפתח ה"ב"
החינוך לחיים בחברה

"מפתח ה"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לימודי יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

למורה:

לאחר מילוי השאלונים באופן אישי חלקי את הכיתה ל 4 קבוצות פעילות.

בקבוצות

מאתרים ומזהים יכולות וכישורים

שתפו את חברותיכן בממצאים האישיים אותם סימנתם בשאלון.

דונו:

1. אלו כישרונות ותחומי עניין מגוונים באים לידי ביטוי בשאלונים שהשלמתן.
2. כיצד כישרונות אלו עשויים לבוא לידי ביטוי בחיי החברה בכיתה.

התכוננו לדווח במליאה על הדברים שכתבתן בשאלה 2.

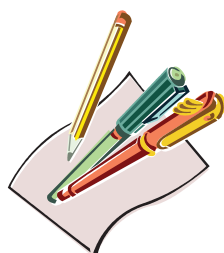
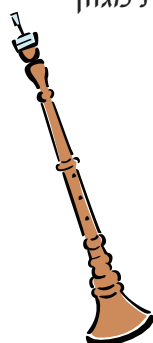
במליאה

- דיווח על ידי נציגות הקבוצות.
- "בכל אחד קיימים מספר כישרונות ויכולות".
- כיצד בא היגד זה לידי ביטוי אצלכן בסימון האפשרויות בשאלון האישי.
- כיצד מתקשר היגד זה לדברים שכתבתן רבקה ביומנה?
- "חשוב שכל אחת תפעל על מנת לממש את כלל הכישרונות והיכולות הקיימים בה".
- מהם, לדעתכן, הרווחים שיש לתלמידה מפיתוח כישרונות שונים?
- בנות כיתה של רבקה לא הכירו את כישרונה בנגינה.
- יעצו לבנות הכיתה מה הן יכולות לעשות על מנת להכיר את הכישרונות והיכולות המגוונים שיש בכל אחת מהן?
- מדוע חשוב להכיר את הכישרונות והיכולות המגוונים של בנות הכיתה?

מהלכה למעשה

- חלקו לכל תלמידה את "טופס המתנות שלי" המצורף בהמשך, טופס שיסייע בהיכרות עם מגוון הכישרונות והיכולות שיש לה.
- אפשרו לכל תלמידה לשתף בלמידות אישיות בעקבות מילוי הטופס.
- בררו באלו דרכים תפעלו כקבוצה/ככיתה כדי לאפשר לחברות לבטא את מגוון הכישרונות שיש להן.

"מפתח הל"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לחינוך יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

מפתח הל"ב
החינוך לחיים בחברה

אישי

שאלון המתנות שלי

יש בי מספר כישרונות
שבעיניי הם ממש כמו מתנות.
"אציץ פנימה" ואנסה לגלות
את סודן של אותן מתנות מיוחדות.

האינטליגנציה	במידה מועטה 1	במידה בינונית 2	במידה רבה 3	סה"כ נקודות
 מילולית	אני אוהבת לקרוא סיפורים			
	אני מתנסחת בבהירות			
	אני אוהבת לפתור תשבצים			
 לוגית	אני אוהבת חשבון ומדעים			
	אני אוהבת לפתור חידות היגיון			
	אני אוהבת לתכנן צעד אחר צעד			
 מרחבית	אני אוהבת משחקי מבוך			
	אני אוהבת להרכיב פאזלים			
	אני מתמצאת גם במקומות חדשים			
 גופנית	אני אוהבת התעמלות			
	אני אוהבת משחקי חצר			
	אני נהנית לעסוק בפעילות גופנית כמו ריצה, קפיצה...			
 מוזיקלית	אני זוכרת שירים רבים			
	אני אוהבת לפזם מנגינות			
	אני מצליחה לחזור על מקצבים שונים			
 בין-אישית	יש לי הרבה חברות בכיתה ובשכונה			
	אני נחשבת לילדה חברותית			
	אני מעדיפה לבלות עם חברות			
 תוך-אישית	אני יודעת היטב מהן היכולות שלי			
	אני מצליחה לבטא את שאני מרגישה			
	אני מעדיפה לבלות לבד			

- א. קראו כל משפט וסמנו ✓ בטבלה במקום המתאר בצורה הטובה ביותר את המידה בה משפט זה נכון ביחס אליכן.
- ב. סכמו את סך הנקודות שהתקבלו בכל אחת מהאינטליגנציות: במידה מועטה - נקודת אחת, במידה בינונית - 2 נקודות, במידה רבה - 3 נקודות.
- ג. בדקו מהן שתי האינטליגנציות שבהן התקבל מספר הנקודות הגבוה ביותר.
- ד. שתפו את חברותיכן לכיתה באחת מהאינטליגנציות שחשוב לכן שידעו עליה.